

HÖGSKOLAN
DALARNA

Pedagogisk karriärstege

Beslut: Chef Utbildnings- och forskningskansliet 2017-03-06

Revidering: -

Dnr: HDa 1.2-2017/605

Gäller fr o m: 2017-03-06

Ersätter: Pedagogisk karriärstege, DUC 2013/633/10, 2013-04-22

Ansvarig för uppdatering: Chef Utbildnings- och forskningskansliet

Pedagogisk karriärstege vid Högskolan Dalarna

Den pedagogiska karriärstegen ska befrämja det pedagogiska arbetet vid hela högskolan så att vi genomför god undervisning på ett sätt som lämpar sig för dagens och morgondagens studenter och samhälle. Genom att fokusera lärarnas arbete och ge dem stöd i deras pedagogiska utveckling bidrar vi även till en god arbetsmiljö. Den pedagogiska utvecklingen ska, liksom all högskolans verksamhet, vara forskningsbaserad. Den pedagogiska karriärstegen utgår från begreppet scholarship of teaching som redovisas separat nedan (bilaga 1).

Syfte

Syftet med den pedagogiska karriärstegen är att stödja den pedagogiska utvecklingen vid lärosätet. Högskolan Dalarna har som mål att erbjuda goda utbildningar och att vara ledande i Nästa generations lärande, både på campus och på nätet. Högskolans studenter ska möta en miljö där vi tillsammans arbetar för att skapa de bästa möjliga utbildningarna. Studentcentrerat lärande är ett prioriterat område och högskolan ska skapa förutsättningar för studenter att ta ansvar för utformning av och innehåll i utbildningarna. Högskolan ska arbeta för att erbjuda goda förutsättningar för studenters lärande och handlingsförmåga genom öppna, kollaborativa och studentaktiva undervisningsformer och lärmiljöer.

Karriärstegen är naturligtvis tänkt som en sporre för den enskilda läraren, men viktigare är ändå att betona det kollegiala samarbetet. Kvalitativa utbildningar skapas i goda kollegiala miljöer. För den som blir meriterad eller excellent lärare innebär det ett kollegialt åtagande och en bekräftelse på att lärosätet uppskattar den pedagogiska gärning som utförts och hyser en förväntan om att medarbetaren ytterligare ska bidra till högskolans pedagogiska utveckling.

Behörig att söka

Personalkategorier

Behörig att söka är den som är anställd och har pedagogiska arbetsuppgifter.

- Tillsvidareanställda lärare (adjunkter, lektorer och professorer)
- Övrig personal med pedagogiska arbetsuppgifter: exempelvis bibliotekarier och IKT-pedagoger.¹
- Doktorander och biträdande lektorer

Undervisningserfarenhet

Den sökande ska ha varit verksam inom högskoleutbildning under en tid motsvarande minst tre års högskolepedagogisk verksamhet.

¹ Notera att personal som inte ingår i kategorin högskolelärare inte befordras till meriterad eller excellent lärare utan erhåller en meriteringstitel som stämmer överens med benämningen på sökandes tjänst, exempelvis ”pedagogiskt excellent bibliotekarie” eller ”meriterad IKT-pedagog”.

Högskolepedagogisk utbildning

Den sökande ska ha genomgått fullständig behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning (10 veckor/15 hp).

Ansökan

Karriärstegen har två nivåer: Meriterad lärare (Qualified teaching practitioner) och Excellent lärare (Excellent teaching practitioner).

Sökande som ännu inte placerats på karriärstegen behöver inte ange vilken nivå som avses med ansökan utan ansökan prövas mot båda nivåerna. Meriterad lärare ansöker om att bli excellent lärare.

Ansökan ska bestå av:

- Försättsblad (enligt mall som hämtas på http://www.du.se/pedagogisk_karriarstege)
- Pedagogisk portfölj enligt gällande mall för pedagogisk karriärstege (se bilaga 2)
 - o Intyg om samtal med två (meriterade/excellent) kollegor
 - o Intyg om genomförd seminariediskussion om den egna synen på undervisning och lärande (del 1A i den pedagogiska portföljen)
 - o Intyg om utvecklingsarbete med ”kritiska vänner”
- En text om forskning och utbildning i ämnet enligt separat instruktion nedan
 - o Intyg om genomförd granskning/diskussion av denna text
- CV omfattande verksamhet med relevans för ansökan, med syfte att ge en översiktlig bild av pedagogiska och vetenskapliga meriter
- Intyg från avdelningschef/akademischef där de pedagogiska erfarenheterna styrks och kursvärderingar gärna får utgöra underlag för kommentar
- Texter och andra bidrag till det nationella eller internationella högskolepedagogiska samtalet bifogas. Max fem bidrag kan biläggas ansökan. För excellent nivå gäller att minst två av dessa ska vara referegranskade.

Ansökan kan vid behov kompletteras med en intervju. Icke kompletta ansökningar kommer ej att beaktas.

Liksom vid vetenskaplig meritering förutsätter ansökan för pedagogisk meritering en längre tids arbete och ett substantiellt bidrag till den pedagogiska utvecklingen i den egna miljön och till det högskolepedagogiska samtalet lokalt, nationellt eller internationellt. Sökande bör i ett tidigt skede kommunicera sina planer att söka pedagogisk meritering med ämnesföreträdare eller närmaste chef och då gärna redogöra för vilka pedagogiskt utvecklande insatser som kommer att ligga till grund för meriteringsprocessen. Detta utesluter inte att åberopa erfarenheter, meriter och insatser som gjorts tidigare, men möjliggör att miljön runt den sökande involveras i meriteringsprocessen. Detta kan exempelvis synliggöras via intyget från ”kritiska vänner” inom miljön.

Den sökande ska under processen med att sammanställa den *pedagogiska portföljen* (se bilaga 2) diskutera densamma med två meriterade/excellent lärare. Samtalen syftar framförallt till att stödja den sökandes högskolepedagogiska utveckling. Innan inlämnande ska den egna synen på undervisning och lärande (avsnitt 1A i den pedagogiska portföljen) göras till föremål för en seminariediskussion

inom ämnet eller annan lämplig gruppering. Detta för att den sökande ska få ytterligare kommentarer och för att även processen ska bli en del i utbildningsmiljöernas pedagogiska kvalitetsarbete.

Den sökande ska i sin ansökan också bifoga *intyg från en tids utvecklingsarbete med ”kritiska vänner”* i frågor om pedagogisk miljö och praktik. Detta samarbete kan ske inom ramen för pågående undervisningsuppdrag eller inom särskild pedagogiskt utvecklingsinsats.

Lärare som ansöker ska ha reflekterat över ämnets forskning i relation till undervisningen i ämnet och ha skrivit en text om detta. I *texten om forskning och utbildning i ämnet* (se bilaga 3) diskuteras hur forskningens dagsläge förhåller sig till utbildningarnas innehåll, eller gjorda ställningstaganden i urvalet av innehåll eller visar på annat sätt att läraren aktivt förhåller sig till frågan om forskning och utbildning. Texten ska redogöra för hur forskningsanknytningen i undervisningen säkerställs samt på vilket sätt den pedagogiska praktiken vilar på vetenskaplig grund. Texten ska behandlas i ett seminarium och (kort) kommenteras av ämnesföreträdaren eller annan senior forskare inom ämnet. Seminariet utgör ett diskussionsforum och bör dessutom ha karaktären av en granskning. I små ämnesmiljöer eller när ämnesföreträdaren söker meritering kan en extern företrädare delta i seminariet eller skriva ett utlåtande. Texten ska vid inlämnandet inte vara äldre än tre år. För sökande som inte har en lärartjänst engageras intern eller extern företrädare för aktuell pedagogisk praktik.

För inplacering i karriärstegen som excellent lärare åberopas bidrag till det nationella eller internationella högskolepedagogiska samtalet genom medverkan i seminarier, publicering eller konferensdeltagande. De bidrag som åberopas ska bifogas ansökan (max fem, varav två ska vara referee-granskade för att komma ifråga som excellent lärare). Sökande som har något eller några bidrag av den här karaktären, bör förteckna och sända in dem även om omfattningen inte räcker för excellent nivå, eftersom de även kan visa på det interna engagemang som bedöms för nivån meriterad lärare.

Avdelningschef – eller akademichef för lärare med ledningsuppdrag inom akademien – ska intyga pedagogiska erfarenheterna samt beskriva eventuella särskilda insatser som läraren gjort för miljöns pedagogiska utveckling.

Meriterade lärares ansökan till excellent lärare

Meriterade lärare som vill prövas mot nivån excellent lärare skickar in ansökans försättsblad och de bidrag som åberopas för ansökan (Bilagorna ”Texter och annat material”, enligt försättsbladet). Inga ytterligare handlingar krävs.

Bedömningskriterier

Systematiskt och forskningsgrundat arbete med den egna undervisningen samt viljan och vanan att bidra i gemensamma diskussioner ligger till grund för meriteringen. Det är de högskolepedagogiska meriterna som bedöms. Den pedagogiska meriteringen bygger alltså på ett likartat tänkande som vid vetenskaplig meritering – systematik, anknytning till andras arbete och offentlighet. Karriärstegen är inte ett popularitetsbaserat system och perspektivet går utöver undervisningsrummet. McKinneys (uå), Krebers (2002) och Trigwells m fl (2000) betoning på professionalitet och på högskolepedagogisk forskning som ett andra vetenskapsområde för den sökande bör ses som en riktlinje.

Karriärstegens kriterier är så snäva att ovanstående krav inte kan kringgås. Samtidigt är de så öppna att ingen ansats på förhand ska vara utesluten. Givet att läraren har goda och grundade skäl för sina val ska olika pedagogiska ansatser ha lika goda chanser att leda till en meritering.

Den meriterade läraren:

- planerar och genomför undervisning på ett sätt som gör det möjligt för studenterna att uppnå målen.
- arbetar forskningsförankrat och förhåller sig till relevant forskning från ämnet, ämnesdidaktik och högskolepedagogik.
- arbetar i enlighet med och reflekterar aktivt kring högskolans uppdrag, enligt nationella och lokala föreskrifter (exempelvis kritisk granskning, informationskompetens, internationalisering, hållbar utveckling, mångfald).
- tillämpar ett vetenskapligt förhållningssätt gentemot undervisningen, dvs använder relevant forskning och erfarenheter (egna och andras) i en systematisk reflektion kring undervisning (egen, ämnets, akademins) samt vid planering och genomförande.
- bidrar till högskolans pedagogiska miljö genom dokumenterat och aktivt deltagande i läraramöten och andra samarbetsorgan.

Vid bedömningen ska ansökan prövas mot McKinneys (uå) beskrivning av ”scholarly teaching” och Krebers (2002) ”teaching expertise” samt mot nivå D i den kategorisering som Trigwell m fl (2000) gjort (se bilaga 1).

Vid bedömningen ska läggas vikt vid frågor som rör informations- och kommunikationsteknologiers inverkan på undervisningen.

Den excellenta läraren:

- uppvisar dessutom sitt bidrag till det nationella och/eller internationella högskolepedagogiska samtalet genom medverkan i seminarier, publicering eller konferensdeltagande. Minst två av dessa bidrag ska vara referee-granskade.

Vid bedömningen ska ansökan prövas mot McKinneys beskrivning av ”the scholarship of teaching and learning” och Krebers ”scholars of teaching” samt mot nivå E i den kategorisering som Trigwell m fl gjort (se bilaga 1).

Vid bedömningen ska läggas vikt vid frågor som rör informations- och kommunikationsteknologiers inverkan på undervisningen.

Organisation och bedömning

Ansökan granskas av två externa sakkunniga som avger sina oberoende yttranden till Anställningsförslagsutskottet (AFU). Två särskilda ledamöter utses av AFU och deltar i bedömningen. Minst en studentrepresentant ska närvara vid AFUs sammanträde. AFU lämnar förslag om inplacering i karriärstegen och rektor beslutar i ärendet.

Alla sökande får skriftligt utlåtande.

De sökande som inte rekommenderas för meritering kan med hjälp av utlåtandet fortsätta sin meritering och söka igen vid ett senare tillfälle.

Ansökan sänds till registrator@du.se och ska vara inkommen senast första måndagen i oktober.

Ersättning

En excellent lärare får samma ersättning som en docent. En meriterad lärare får halva ersättningen.

Pedagogisk skicklighet

En meriterad/excellent lärare uppfyller kraven på pedagogisk skicklighet vid docentansökan och vid befordran till lektor.

Jämförbarhet med andra lärosäten

En lärare som blivit meriterad vid ett annat lärosäte erkänns inte med automatik som meriterad vid Högskolan Dalarna utan en ny prövning görs.

En bra lärare eller en scholar of teaching?

Begreppet *Scholarship of Teaching* utgör ett nav kring en diskussion om universitetens verksamhet – eller kanske mer precist om universitetslärares verksamhet. Begreppet är också centralt för diskussionen om hur lärares arbete och kompetens ska förstås och därmed utgör det en viktig utgångspunkt för tankar kring lärares pedagogiska meritering.

Ernest Boyer myntade begreppet Scholarship of Teaching i sin bok *Scholarship Reconsidered. Priorities of the Professoriate* (1990). I korthet uttrycker Boyer en önskan om att vända den utveckling som lett till att undervisning har nedvärderats i förhållande till forskning och att upprätta undervisningen som en – av flera – meriterande och viktiga uppgifter för den högre utbildningen och dess personal. Boyers text efterfrågar ett förhållningssätt som går ut på att vetenskaplig verksamhet är mångfacetterad och därför bör vi hålla i minnet att olika typer av aktiviteter bör rymmas inom det vetenskapliga fältet. Nya upptäckter, nya samband och sammanhang för nya och gamla upptäckter, reflektion och prövande av användbarhet och sökande efter brister i praktiker samt undervisning är olika sidor av samma mynt. Allt detta behövs och alla dessa aktiviteter kan berika varandra.

Efter Boyer har flera försök gjorts att närmare definiera vad som är scholarship of teaching. Klart står att scholarship of teaching inte handlar om lärare som är duktiga i största allmänhet utan det är något mer och något annat som efterfrågas.

Kathleen McKinney (uå, s 1–2) sammanfattar (det är löpande text, inte punkter i original):

- Good teaching is that which promotes student learning and other desired student outcomes.
- Scholarly teachers view teaching as a profession and the knowledge base on teaching and learning as a second discipline in which to develop expertise.
- The scholarship of teaching and learning involves systematic study of teaching and/or learning and the public sharing and review of such work through presentations or publications.

Även Kreber (2002) definierar termen scholarship of teaching genom att visa på tre olika nivåer, vilka hon benämner: ”teaching excellence”, ”teaching expertise” och ”scholarship of teaching”. Hon skriver att många uppvisar excellens och expertis i sitt lärarskap men den som är en scholar of teaching gör dessutom sina erfarenheter tillgängliga för granskning (det är löpande text, inte punkter i original).

- Teaching excellence could be based exclusively on knowledge that teachers construct as a result of their personal teaching experience (s 10).
- When expertise in the discipline is effectively combined with knowledge of how to teach, the latter being derived from both educational theory as well as experience, we witness the construction of *pedagogical content knowledge* [...] It is then the construction of pedagogical content knowledge that is characteristic of expert teachers. (s 15).
- [Scholars of teaching] share their knowledge and advance the knowledge of teaching and learning in the discipline in a way that can be peer-reviewed (s 18).

Trigwell, Martin, Benjamin och Prosser (2000, s 159) beskriver fem kategorier som utgör olika sätt att förstå scholarship of teaching. De båda första är av underordnat intresse för oss så de utelämnas här.

- C. Scholarship of teaching is about improving student learning by investigating the learning of one's own students and one's own teaching.
- D. Scholarship of teaching is about improving one's students' learning by knowing and relating the literature on teaching and learning to discipline-specific literature and knowledge.
- E. The scholarship of teaching is about improving student learning within the discipline generally, by collecting and communicating results of one's own work on teaching and learning within the discipline.

Komplexiteten ökar från A till E och det som tillförs är både användande av relevant litteratur och ett eget bidrag till samtalet inom disciplinen.

Beteckningarna varierar och är något förvirrande, men McKinneys och Krebers beskrivningar är för övrigt samstämmiga och de stämmer också väl överens med Trigwells kategorier på högre nivåer.

En duktig lärare

McKinneys och Krebers första nivå och Trigwells kategori C ligger nära varandra. Dessa innefattar duktiga lärare vars duglighet främst grundas i att de själva funderar över den egna verksamheten. Denna nivå utgör inget steg i karriärstegen.

En meriterad lärare

Den andra nivån hos McKinney och Kreber, kategori D hos Trigwell, är i vårt språkbruk en meriterad lärare. En meriterad lärare är en duktig lärare som, förutom forskning inom den egna disciplinen, använder pedagogisk forskning för att förstå och utveckla sin undervisning. Den meriterade läraren dokumenterar sin undervisning och sin reflektion så att den kan bedömas och delas internt.

En excellent lärare

Den tredje nivån hos McKinney och Kreber, kategori E hos Trigwell är i vårt språkbruk en excellent lärare. En excellent lärare uppfyller samma krav som en meriterad lärare men dessutom bidrar läraren till kunskapen om lärande och undervisning genom offentliggörande av egen produktion.

Referenser

Boyer, Ernest L (1990). *Scholarship Reconsidered. Priorities of the Professoriate*. Princeton, NJ: The Carnegie Foundation for the Advancement of Teaching.

Kreber, Carolin (2002): Teaching excellence, teaching expertise, and the scholarship of teaching. *Innovative Higher Education*, 27(1), s 5–23.

McKinney, Kathleen (uå): *What is the Scholarship of Teaching and Learning (SoTL) in Higher Education?* <http://sotl.illinoisstate.edu/downloads/pdf/definesotl.pdf>

Trigwell, Keith; Martin, Elaine; Benjamin, Joan & Prosser, Michael (2000): Scholarship of teaching: a model. *Higher Education Research and Development*, 19(2), s 155–168.

Pedagogisk portfölj för inplacering i den pedagogiska karriärstegen vid Högskolan Dalarna

1A. Den egna synen på undervisning och lärande

I den pedagogiska självreflektionen presenterar den sökande sin syn på undervisning och lärande i en text vars utformning inte följer en strikt mall. Självreflektionen ska dock omfatta:

- den sökandes värderingar och egna mål för verksamheten baserade på pedagogisk forskning och erfarenheter,
- konkreta exempel från den egna verksamheten, där även erfarenheter kring upplevda pedagogiska hinder och problem med fördel kan belysas, samt
- reflektioner kring vidare pedagogisk utveckling med relevans för den sökandes undervisningssammanhang.

Självreflektionen kan knappast omfatta alla tankar och allt som gjorts utan den sökande väljer några teman som motiveras. Tematiseringen kan bygga på några centrala pedagogiska problem, den kan fokusera några fallbeskrivningar, den kan kronologiskt visa en utveckling i den egna reflektionen och praktiken, den kan ta avstamp i en pedagogisk teori eller forskningstradition, den kan utgå från kriterier för pedagogisk skicklighet, eller utgöra en kombination av några av dessa möjligheter, eller andra som den sökande finner lämpliga.

Självreflektionen utformas som en löpande text. Bilagor till självreflektionen (i form av egna texter, studiehandledningar, kursvärderingar etc) förtecknas nedan och insänds. Texten kan inte vara för kort eftersom den måste vara tillräckligt innehållsrik för att utgöra underlag för en bedömning. Den bör heller inte vara alltför lång utan 7.000 ord kan ses som en rekommenderad maxgräns för pedagogisk meritering.

1B. Andras uppfattningar och värderingar av den egna undervisningens kvalitet

ex utvärderingar (ange form och om utvärdering genomförts under pågående kurs eller efter), vidtagna åtgärder utifrån utvärderingarna, pedagogiska utmärkelser inkl. motivering, intyg från kritiska vänner, utlåtanden från studierektor, chef eller motsvarande, studentkårens utlåtande etc.

1C. Pedagogisk erfarenhet vad gäller *nivå, längd, bredd och typ av undervisning* inom ungdomsskola/högskola/universitet eller annan verksamhet med angivande av grund-, avancerad, och i förekommande fall forskarnivå samt forskarhandledning eller erfarenhet från fakultets och/eller på institutionsnivå, tid, typ av pedagogisk metod t ex studentaktiverande, kunskapssökande. Övrigt material som scheman, kursplaner, tentamensformer, examinationsformer, projektplaner, produktion av undervisningsmaterial och annat relevant.

1D. Pedagogiskt ledarskap: studierektor, kursansvar, ämnesansvar/examinator etc.

1E. Pedagogisk utbildning: betyg, kurser, fortbildning etc.

1F. Annan utbildning eller erfarenhet av betydelse för inplacering i karriärstegen; ledarskap, organisation, prefekt, studierektor etc.

1G. Övriga uppdrag av betydelse för inplacering i karriärstegen, t ex forskningsinformation, konsult, expert, projektledare, forskningsråd, stipendienämnder, uppdrag som föredragshållare i för ämnet relevanta föreningar, utredningar, undervisning i biståndsprojekt, internationella kontakter etc.

1H. Bidrag till högskolans miljö, t ex i form av särskilda pedagogiska insatser som gjort inom ramen för meriteringsprocessen

Forskning och utbildning

3A. Text om forskning och utbildning

I texten om forskning och utbildning presenterar den sökande sina reflektioner över och ställningstaganden avseende det innehåll som studenterna erbjuds. Textens utformning följer inte en strikt mall.

Texten behandlar nya rön inom ämnet eller ämnets didaktik, eller en diskussion om hur forskningens dagsläge förhåller sig till utbildningarnas innehåll, eller på annat sätt visar att den sökande aktivt förhåller sig till frågan om ämnets forskning i relation till utbildningen. Till exempel kan resonemanget fokusera huruvida undervisningen bör handla om de senaste forskningsrönen, eller om det finns en ämnesgrund som behöver prioriteras; om studenternas framtida anställning är viktigare i urvalet eller om utbildningen bör vara forskningsinriktad.

Reflektionen utformas som en löpande text. Texten kan inte vara för kort eftersom den måste vara tillräckligt innehållsrik för att utgöra underlag för en bedömning. Den bör heller inte vara alltför lång utan 7.000 ord kan ses som en rekommenderad maxgräns.